

Střih dialogů

Podpůrná metodika pro pedagogy

Cvičení na střih dialogů je jakýmsi vrcholem střihačské práce a mělo by v sobě snoubit poznatky obsažené v jiných cvičeních (velikosti záběrů, postup práce atd.). Cílem je žákům vysvětlit, že neexistuje jedno správné řešení, ale vždy je potřeba prozkoumat co nejvíce řešení a najít to nejlogičtější s nejspokojivějším výsledkem.

Kontext: Střih dialogů je nejsložitější část skladebné práce na hraném filmu. Je potřeba k tomu tak přistupovat, být si vědom času, který bude střih dialogové scény vyžadovat, být trpělivý a uvědomovat si moc, kterou střihač nad divákem, a vyzněním konkrétní scény, má. Na začátek jim pusťte minimálně dvě ukázky dialogů a řekněte jim, ať si všímají, kdo je kdy ukazován vzhledem k tomu, jestli mluví či nikoliv. A proč tomu tak je.

Příklad ukázky:

<https://www.youtube.com/watch?v=bb6Onlga8UE> (The Interrogation Scene | The Master (2012), režie P. T. Anderson, 3:20)

<https://www.youtube.com/watch?v=Qqu9L4xlqAA> (Three Colours: Blue (1993), režie Krzysztof Kieślowski, 1:50)

<https://www.youtube.com/watch?v=g5gSIRX6n98> (Pulp Fiction: Historky z podsvětí (1994), režie Quentin Tarantino, 3:27)

V praktické části vedte studenty podle tří doporučených fází, které mají ve svých metodických materiálech a poskytněte jim možnost promítnout hrubé verze střihu, aby se mohli o svých střihových verzích bavit se spolužáky a viděli jejich práci. Vrcholem scény je moment, ve kterém se hlavní hrdina dozví, že splnil úspěšně úkol. Ten moment bychom měli vidět v blízkém záběru, který bude dost dlouhý na to, aby z hlavního hrdiny mohla spadnout zátěž, kterou plnění úkolu představovalo. Zdůrazněte, že střih v "první fázi", ve které ukazujeme vždy toho, kdo mluví, působí mechanicky a bavíme-li se o tvůrčím střihu, který nevzniká v sekvenčním snímání, nelze se s touto fází spokojit. Za sekvenční snímání považujeme systém natáčení na více kamer, kde se obvykle rovnou živě střihá. Jedná se například o živé televizní vysílání či televizní sitcom. Vzhledem k rychlosti výroby a co nejmenší divácké náročnosti vidíme vždy toho, kdo mluví. U projekcí jednotlivých verzí si všimněte rozdílů a rozebírejte co nejpodrobněji, jak na vás co působí, případně se ptejte studentů proč se rozhodli pro toto řešení. Vyzdvihujte rozdíly a chvalte nápaditá řešení.

Technické požadavky: Počítače se střihovým softwarem (DaVinci Resolve, Premiere Pro nebo kterýkoliv jiný, který žák ovládá), s daty připravenými pro střih ukázky.

Střih dialogů

Studenti
15+

min.
120 minut

Studenti si v rámci cvičení vyzkoušejí střih dialogové scény, v níž se budou snažit vést pozornost k vrcholu scény. Studenti musí intuitivně a empiricky prozkoumat, jaké části dialogu jsou důležité a na základě pozorování z vlastního života odhadnout, jaké postavy ve které části dialogu ukazovat.

Kompetence: Vedení pozornosti diváka, zkoumání dopadu autorských tvůrčích rozhodnutí na divákovu vnímání scény, práce s rytmem a důrazem.

Popis cvičení: První fáze střihu dialogické scény spočívá v tom, že se vyberou nejlepší "jetí" jednotlivých záběrů a rozstříhají se po jednotlivých replikách tak, aby byl vždy vidět ten, kdo mluví. S touto fází se ovšem nelze spokojit.

Teprve ve **druhé fázi** musí autor střihové skladby začít zkoumat, ve kterých částech dialogu by chtěl vidět reakce ostatních. Vodítkem by mu měly být odpovědi na otázky: O kom se mluví? Koho se týká to, o čem se hovoří? Kdo je hlavní postava? O čem scéna pojednává a co je jejím vrcholem? Rozeberete-li si dialogové scény z filmů, zjistíte, že reakce sledujeme velmi často. Vychází to totiž i z našich vrozených dispozic; pokud sledujeme rozhovor dvou lidí, nikdy nesledujeme pouze mluvčího: sami se podle toho, jak je dialog veden a kam směřuje, rozhodujeme, koho budeme kdy sledovat. Zkuste si toho všimnout a stejně přistupovat i ke střihu dialogu.

Ve **třetí fázi** potom testujete své záměry na divácích a redigujete podle toho skladbu. Nebojte se delších záběrů a nižší frekvence střihů, které mohou zvýšit divácký dopad.

Výstupy: Vyexportovaný střih ve formátu MP4, kodek H.264.

Hodnocení: Promítnutí si výstupů a debata o tom, která verze poskytuje jaké čtení.